

Korte studies in Mattheüs (87)

De verzoeken in de woestijn (1)

Nadat we de Heere uit het water hebben zien opkomen en de stem nog naklinkt en de woorden 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Wie Ik Mijn welbehagen heb' een diepe indruk in onze harten hebben nagelaten en nadat de hemelen zich weer gesloten hebben, lezen we iets geheel anders: hoe de duivel, de grote tegenstander, zich met alles wat in hem is probeert om Hem te verzoeken.

Er zijn drie verzoeken:

1. Zeg dat deze stenen brood worden
2. Werp uzelf neer
3. Aanbid mij (de duivel)

We zullen naar elk van deze verzoeken kijken en het antwoord dat de Heere erop heeft, overdenken.

In de eerste plaats zien we hoe de verzoeker in de eerste twee van zijn listen aansluit bij de laatste woorden die we van de stem uit de hemelen gehoord hebben:

'Dit is Mijn Zoon'. (Mat. 3:17).

Hij begint elk van de eerste twee verzoeken met:

'Indien Gij Gods Zoon zijt.' (Mat. 4:3, 6).

Dit 'indien' is in het huidige gebruik niet een woordje dat onzekerheid aangeeft, maar van een vastgestelde waarheid uitgaat. We zouden dit zinnetje kunnen parafraseren met: 'nu het zo is dat U Gods Zoon bent'.¹

De duivel heeft de woorden van 3:17 ook gehoord en hij borduurt daarop verder. Hij trekt ze niet in twijfel, maar nog gevaarlijker, hij probeert de Zoon dingen te laten doen die tegengesteld zijn aan de roeping van de Zoon. God heeft in Hem een welbehagen. De duivel probeert hem ertoe te verleiden Hem dit welbehagen te ontnemen. Dat is een belangrijk onderscheid.

De Heere in de woestijn weggeleid door de Geest vastte veertig dagen en veertig nachten en uiteindelijk kreeg Hij natuurlijk honger. Hoewel Hij Gods Zoon was, was Hij ook de Zoon van David, de Zoon van Abraham. We zien de Heere als Mens. En als de Zoon des mensen gedroeg Hij Zich. Hij was gekomen als de Dienstknecht om de wil van de Vader te doen. Hij zegt hiervan Zelf:

'Mijn spijs is dat Ik doe de wil van Degene Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng.' (Joh. 4:34).

Het is niet Zijn spijs om te doen de wil van ieder die kwam om Hem te verzoeken. Als de Zoon wandelde Hij in gehoorzaamheid aan de wil van de Vader en deed niets wat Hem niet welbehaaglijk was.

Toen de duivel Hem dan ook vroeg om van stenen brood te maken – in die verzoeking natuurlijk aansluitend bij de honger die de Heere had – weigerde Hij resoluut en zei:

¹ Deze betekenis van het woordje 'indien' is af te leiden uit het gebruik van de vorm van het werkwoord. Het wordt hier gevolgd door de indicativus.

'De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat uit de mond van God uitgaat.'
(Mat. 4:4).

Dit is het eerste citaat dat we uit de mond van de Heere uit de Schriften van Israël tegenkomen. Natuurlijk is het geen enkel probleem om te eten als je honger hebt, maar in het geval van de Heere was het anders. Hij wist Zich in de woestijn op dezelfde wijze als dat God het aloude volk uit Egypte in de woestijn geleid had. Ook hier identificeert Hij Zich met dat volk en kunnen we zeggen dat Hij hun ongerechtigheden heeft gedragen. Ook als de Heere een tekst citeert, moeten we naar de context van die tekst kijken.

'U moet alle geboden die ik u heden gebied, nauwlettend in acht nemen, opdat u leeft, talrijk wordt en het land dat de HEERE uw vaders onder ede beloofd heeft, binnen gaat en het in bezit neemt. Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE, uw God, u deze VEERTIG jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen en u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet. Hij verootmoedigde u, Hij liet u HONGERLIJDEN en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en ook uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE komt.' (Deut. 8:1-3).

Het was de Geest die de Heere Jezus in de woestijn leidde. Het was de HEERE Die Israël in de woestijn leidde. De Heere Jezus werd in de woestijn geleid om verzocht te worden. Zo ook Israël. De Heere Jezus vastte veertig dagen en veertig nachten. Israël was veertig jaren in de woestijn.

God onderzocht het hart van Israël; God onderzocht of Israël Hem welbehaaglijk was. Deze zoon van God (Israël dus, Ex 4:22) is God niet welbehaaglijk gebleken. Daarom kwam Zijn Zoon, Zijn Geliefde. In Hem had Hij een welbehagen. De verzoeken in de woestijn tonen onder andere aan dat Hij God inderdaad welbehaaglijk is door de wil van de Vader te doen en Zijn werk te volbrengen.

Deuteronomium 8 eindigt met de verzoeking om andere goden na te volgen.

'Als het echter gebeurt dat u de HEERE, uw God, helemaal vergeet, achter andere goden aan gaat, hen dient en hen voor hen neerbuigt, dan verzeker Ik u heden dat u zeker zult omkomen.' (Deut. 8:19).

Dit 'dienen' en 'neerbuigen' was de wens van de verzoeker in zijn derde verleiding:

'Al deze dingen zal ik u geven, als U knielt en mij aanbidt.' (Mat. 4:9).

Het antwoord van de Heere was dat alleen de Heere, uw God, aanbeden en gediend mocht worden. De eerste verzoeking in Mattheüs ging over honger en de laatste over het aanbidden en dienen van valse goden.

Datzelfde zien we in Deuteronomium 8.

De Heere citeert Deuteronomium 8:3, niet zozeer als een losstaande tekst, maar als passend in de hele context. Zoals we al zoveel vaker hebben gezien: als een van de Bijbelschrijvers of de Heere Zelf een tekst uit de Tenach citeert, moeten we niet bij die ene tekst stil blijven staan, maar de gehele context bestuderen.